

Önskemål kring förtydligande av apoteksapparnas funktioner när det gäller recept för barn och unga

Utifrån Dataskyddsförordningens (GDPR) ändamål och innebörd i svensk rätt har vi önskemål om att få frågeställningar som rör s.k. apoteksapparna "Mitt Apotek" liksom "Apotek Hjärtat" belysta.

Med tanke på att GDPRs huvudsyfte är att säkerställa att känsliga uppgifter (t ex uppgifter som gäller den enskildes hälsa) får särskilt skydd, samt att stor vikt läggs vid att den enskilde har gett sitt uttryckliga samtycke till användande av personuppgifter när så är möjligt, menar vi att det finns anledning att uppmärksamma vissa problem som kan uppstå i användandet av apoteksappar. Sådana problem kan inte minst aktualiseras när det gäller vårdnadshavares möjlighet till insyn i uppgifter om recept som har skrivits ut till minderåriga.

Apoteket AB liksom Apoteket Hjärtat har utvecklat och lanserat apparna "Mitt Apotek" samt "Apotek Hjärtat" med den goda avsikten att underlätta för apotekskunder att lättare kunna hantera och skaffa en god överblick av sina aktuella recept.

Det har framkommit att i apparna kan vårdnadshavare även se recept skrivna till de barn som de har vårdnad över. Detta sker automatiskt fram till att barnet fyller 18 år och gäller både aktuella och tidigare recept. Dock har man i apparna inte tillgång till läkemedelsförteckningen (listan över de läkemedel som hämtats ut de senaste 15 månaderna) för barn äldre än 12 år.

På grund av att digitala recept automatiskt (för vårdnadshavare för barn under 18 år) hamnar i dessa appar har bland annat ungdomsmottagningar använt sig av pappersrecept istället. På apoteket kan frågan ställas om man vill lägga in pappersrecept elektroniskt (exempelvis kan det underlätta så att man inte riskerar att tappa bort ett pappersrecept med flera uttag). Det tycks dock inte alltid framgå att om man väljer att göra det så kommer receptet att dyka upp i appen och bli synligt för vårdnadshavare som laddat ner denna.

Vissa barn- och ungdomsmedicinska verksamheter och vissa medicinska behandlingar är att betrakta som extra känsliga. Behandlare kan bedöma den unges mognad och kognitiva utveckling som tillräcklig för att förskriva läkemedel utan att behöva involvera vårdnadshavare. I vissa fall är det beslutet baserat på respekt för ungdomens integritet men ibland, exempelvis i ärenden med s.k. hedersrelaterad utsatthet, är det också av vikt för barn och ungas säkerhet att man kan undvika att vårdnadshavare får kännedom om receptförskrivningen.

Med tanke på de känsliga uppgifter som det kan röra sig om, men också det faktum att barn i många fall ska ges rätt till integritet även gentemot sina vårdnadshavare långt innan 18-årsdagen, är den osäkerhet som råder runt dessa apoteksappar otillfredsställande och oönskvärd.

Barnläkarförningens utskott för etik och barnets rättigheter vill härmed framföra ett önskemål om att Datainspektionen belyser barnets rätt till integritet och möjlighet att aktivt samtycka till att deras recept ska eller inte ska hamna i apoteksappar. Detta handlar ytterst om barns rätt till autonomi och självbestämmande.

För Barnläkarförningens utskott för etik och barnets rättigheter,

Nils Lundin

barn- o ungdomsläkare/skolläkare

MRL Ungdomsmottagningarna Skåne/enhetschef Föräldra-barn-o ungdomshälsan

Helsingborgs lasarett, 251 87 Helsingborg